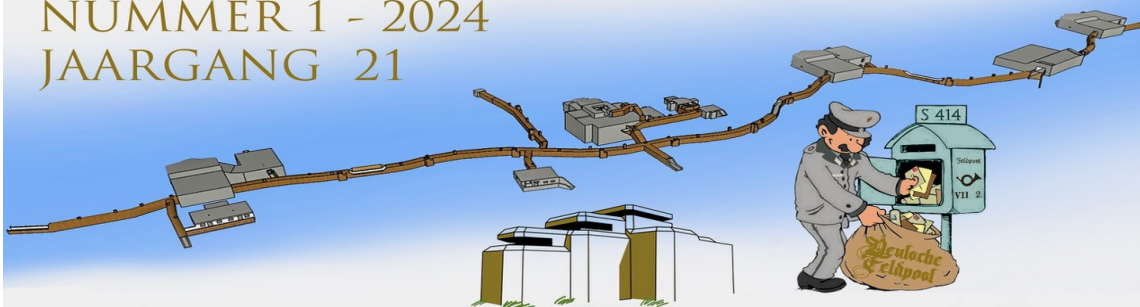

NUMMER 1 - 2024
JAARGANG 21

ATLANTIKWALL MUSEUM NOORDWIJK BUNKERPOST

Museumbunker:
Verlengde Bosweg 1
2202 NT NOORDWIJK
(Fietspad richting
Zandvoort)

Openingstijden museum:
Zie onze website :
<https://atlantikwall.nl/>

Contact
info@atlantikwall.nl

In dit nummer:

**Column van de
Voorzitter**

**Mededeling van de Penning-
meester**

Voortgang in de noordgang

**Midwinter bijeenkomst
AWM**

**De Duitser die niet bestond
Slot**

Agenda

Column van de voorzitter (Victor Salman)

Beste vrijwilligers, donateurs en relaties,

Voor jullie ligt alweer het eerste nummer van onze Bunkerpost. Zoals altijd weer met veel enthousiasme en deskundigheid samengesteld door onze hoofdredacteur Anton Haasnoot. Een betrokken vrijwilliger vanaf het eerste begin. Een andere vrijwilliger die in het voorjaarszonnetje mag worden gezet is Hans van den Bosch. Hij werd tijdens het Nieuwjaarsgala vanwege zijn tomeloze inzet als vrijwilliger voor (onder andere) ons museum benoemd tot Noordwijker van het Jaar. Twee mensen die ik hier even benoem, en die samen met al die andere vrijwilligers er met elkaar voor zorgen dat ons museum stapje voor stapje steeds mooier en groter wordt. En die de bezoekers gastvrij ontvangen en rondleiden. Het afgelopen jaar 2023 hebben we hierdoor het aantal van 10.000 bezoekers gehaald. Hulde en dank daarvoor aan al onze vrijwilligers die dit mogelijk hebben gemaakt!

Dit jaar 2024 belooft ook weer een mooi jaar te worden. Om te beginnen ontvangen alle thans (herkenbaar) actieve vrijwilligers binnenkort een prachtige blauwe jas met logo, gesponsord door de Hoek group (www.hoekgroup.com). Voor degenen die de bezoekers ontvangen en rondleiden hangt er daarnaast ook nog eens een goed herkenbaar vest klaar. Kortom, we starten het seizoen 'in het nieuw gestoken'! De eerste activiteit betreft de Noordwijkse 'Dag van de Geschiedenis' op zaterdag 13 april, waarbij onze vuurleidingspost S414 te bezoeken is. Op 18 april hebben we als start van het seizoen een vrijwilligersavond om iedereen weer even bij te praten. Op vrijdag 3 mei is de daadwerkelijke opening van het bezoekers-seizoen. Op zaterdag 11 mei ontvangen wij vrijwilligers van diverse collega Atlantikwall-musea in Zuid-Holland. Daarmee zijn wij de eerste gastheer van deze nieuwe activiteit, georganiseerd door de provincie. Op zaterdag 25 mei zullen we in het kader van de landelijke 'Bunkerdag' weer heel veel extra publiek ontvangen. Kortom, een druk programma vanaf de start.

Ondertussen gaan onze zaterdag-klussers natuurlijk onverdroten voort met hun werk in de noordgang. Het beton in deze gang is gestort, alle veiligheidsvoorzieningen aangebracht, en heel veel andere werkzaamheden zijn tot een afronding gekomen. Komende maanden worden de laatste puntjes op de i gezet. Daarbij zijn de subsidies vanuit de provincie Zuid-Holland en de gemeente Noordwijk onontbeerlijk geweest. Dankzij hun beider grote steun kunnen wij na vele jaren van voorbereiding in oktober de noordgang tot en met de munitiebunker en de laadhal openstellen voor het publiek. Op zaterdag 5 oktober zullen gedeputeerde Meindert Stolk (Zuid-Holland) en wethouder Roberto ter Hark (Noordwijk) gezamenlijk de opening van deze noordgang verrichten. 2024 belooft een mooi jaar te gaan worden!

Van de Penningmeester *(Joeri de Jong)*

Net als in voorgaande jaren hierbij een verzoek aan alle donateurs om hun donatie voor kalenderjaar 2024 over te maken. Als dat al niet gedaan is. Uw donatie is hard nodig om de diverse onkosten van ons museum deels te kunnen dekken. De minimum donatie bedraagt € 15,— per kalenderjaar. Een hoger bedrag is natuurlijk altijd welkom.

Wij zijn een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Hierdoor is uw gift mogelijk fiscaal aftrekbaar. Uw donatie gaarne overmaken op bankrekening NL23 INGB 0009 185700 ten name van Stichting Atlantikwall Museum Noordwijk met vermelding van uw naam en “donatie 2024”.

Bij voorbaat dank.

Voortgang in de noordgang *(Redactie)*

De afgelopen wintermaanden is er keihard gewerkt om de noordgang vanaf de munitiebunker (Fl 246) tot het einde gereed te krijgen voor het ontvangen van 2 lagen beton over zo'n 100 meter lengte. Tien man waren druk bezig met flexibele slangen, die verbonden waren aan een milieuvriendelijke betonpomp, om het beton daar te krijgen waar het moest zijn.

Dit huzarenstukje werd volbracht door de firma's

De Prie Betonvloeren, Leimuiden en R.V.R. (René van Rijs) Beton pompverhuur uit Montfoort. Een gedeelte, richting Leitstand (S 414), is reeds voorzien van een betonnen vloer en ook al gedeeltelijk van ingebed smalspoor.

Midwinterbijeenkomst FL 246 (Redactie)

Zaterdag 20 januari jl. was er tussen 13.00 uur en 16.00 uur een midwinterbijeenkomst in de Fl 246. Onder het nuttigen van een lekker broodje spek of worst, dat doorgespoeld kon worden met een kop erwten- en/of pompoensoep die ter plekke door enkele vrijwilligsters werd bereid, werd besproken wat er de afgelopen herfst en wintermaanden zoal gedaan is. Heel veel zoals Viktor Salman in zijn korte speech opsomde; ook werd een tipje van de sluier opgelicht wat de plannen zijn voor de toekomst. Dolf Harff, de ons bekende schrijver, die samen met zijn zoon Paul Harff verschillende boeken over o.a. kustbatterijen heeft geschreven, presenteerde zijn laatst geschreven boek Militairen in Alkmaar 1940-1945 dat ter plekke na aankoop gesigneerd kon worden.

De Duitser die niet bestond (Slot)

Over een op 10 mei 1940 in zee neergestorte Ju 88A-1 en het op 30 juni 1940 tussen Katwijk en Noordwijk aangespoelde lichaam van de mysterieuze Friedel Reuboldt

Door: Jaap Plokker in samenwerking met Rinus Noort, Danny Hoek, Jaap Woortman, Gerrit Russchenberg, Eric Wolthaus en René Plokker.

Karl Danzmair, alias Friedel Reuboldt, alias Albert August Fölsch

Obergefreiter Karl Danzmair werd op 8 december 1918 in Oostenrijk geboren in Mühlbach am Hochkönig in het Salzburgerland. Met zijn 21 jaar was hij de jongste van de vierkoppige bemanning.

Aan boord van de Ju 88A-1 was Karl Danzmair de boordschutter, oftewel Bordschütze, meer in het bijzonder Heckschütze, omdat de mitrailleur waarachter Danzmair zat naar achteren gericht was. Omdat de Bordfunker onder in de Bola ook een Heckschütze was werd de positie van Danzmair ook wel aangeduid als die van de Oberer Heckschütze. Karl Danzmair zat ruggelings achter piloot Ernst Herzog en bediende een door de glazen koepel naar achteren gerichte 7,92 mm mitrailleur. Toen Willem Hateboer tijdens zijn achtervolging werd geconfronteerd met vijandelijk vuur vanuit de Ju 88A-1, waren dat ongetwijfeld kogels die Karl Danzmair vanaf zijn plek van de Oberer Heckschütze op hem afvuurde.

Van Karl Danzmair zijn vijf Gräberkarteikarten bewaard gebleven. Zowel de naam Karl Danzmair als de op de kaarten vermelde informatie heeft voor de nodige verwarring gezorgd. Ten eerste lijkt het of de Duitse administratie niet precies wist met welke Danzmair men van doen had. Naast de namen Danzmair en Danzmaier worstelde men met twee geboortedata, 12-8-1918 en 8-12-1918 en verder ook met twee verschillende luchtmachtonderdelen, t.w. 9./KG30 en 9./KG4 General Wever.

Niederlande.
Familien- u. Vorname: *Danzmair Karl* *B-B* *239/0874* *6964/40¹*

geboren am *8.12.18* in: *Mühlbach/Bottnachkreis*

Truppenteil: *9. Staffel III. K.G. "Gen. Wever" 4*

Dienstgrad: *Oberzugf. Heckschütze*
mannebuitel

Erkennungsmarke: *5554*
55

Tag des Todes	Ort des Todes	Beerdigt am
<i>10.5.40</i>	<i>Zuider See</i> <i>1.7.40 geborgen bij Katwijk</i>	

Lage und Nr. des Grabes: *Amsterdam No 135 Fush 70 E 95.*
Braunfriedhof v. 11.1.91.

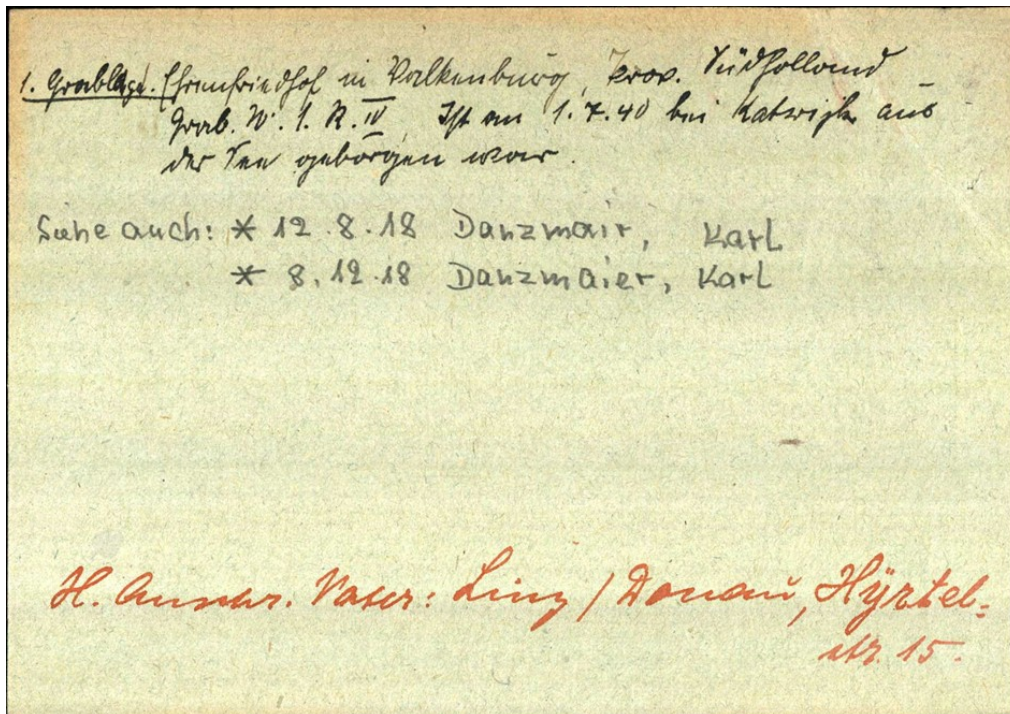
Gemeldet durch *U.V.L. Fa Gr. offz. Noldt v. 16.1.41.*
Ref I v. L. 7. n. 17/45 Grubmeldig v. J. Trupp v. 11.1.41.
gaur. III. K.G. 30. Rot. I. Holland, in 11. Nov. 40 Gr. Off. Nederl.
62

Die Flugel. (mit dem n. Umbettg. bereits) abgelegt am 23.6.41 Da.

Voorzijde van de grafkaart die aan alle onduidelijkheid omtrent Karl Danzmair een einde maakt.

Op grond van op de grafkaarten vermelde gegevens was men aanvankelijk in de veronderstelling dat de Ju 88A-1 met piloot Ernst Herzog in het IJsselmeer was gestort, of dat Danzmair boven het IJsselmeer het vliegtuig had verlaten. Op twee van de grafkaarten van Karl Danzmair

staat namelijk Zuider See als de plaats waar Danzmair om het leven was gekomen. Eén van de grafkaarten bevat op de voor- én achterzijde de sleutels voor de oplossing. Als de plaats waar Danzmair om het leven kwam werd vermeld: Zuiderzee, op 1 juli 1940 geborgen bij Katwijk. Wanneer Danzmair's stoffelijk overschot bij Katwijk is aangespoeld kan hij nooit in de Zuiderzee zijn beland. De desbetreffende administratief medewerker wist kennelijk het verschil niet tussen Zuiderzee en Noordzee.

De achterzijde van voornoemde grafkaart met info over de plaats waar het lichaam is gevonden en waar het daarna werd begraven

Op de achterzijde van de grafkaart staat minstens zo belangrijke informatie vermeld: Eerste graflocatie op het Ehrenfriedhof in Valkenburg, Zuid Holland, graf nr. 1, rij IV.

Is op 1 juli 1940 bij Katwijk uit de zee geborgen'. Waar zijn we 1 juli 1940 eerder tegengekomen als datum waarop een op het strand bij Katwijk aangetroffen Duitse militair van de Luftwaffe was geborgen? De melding in de avond van 30 juni 1940 in de dag/nachtrappen van de Katwijkse gemeentepolitie en de rapportage van de Noordwijkse jachtopziener Clemens Duyndam over het aanspoelen en berging van Friedel Reuboldt op 1 juli 1940 sluit naadloos aan op de informatie op een grafkaart van Karl Danzmair. Oftewel, Friedel Reuboldt is in werkelijkheid Karl Danzmair. Nu weten we ook waar de kist met het bij strandpaal 85 aangetroffen stoffelijk overschot naar toe is gebracht: allereerst naar Katwijk, maar niet voor lang, want Karl Danzmair werd begraven op de Duitse militaire begraafplaats te Valkenburg.

De strijd om het vliegveld van Valkenburg in de meidagen van 1940 was intens geweest en had aan veel Nederlandse en Duitse militairen het leven gekost: ter plekke gesneuveld of in veldhospitelen of ziekenhuizen te Leiden, Wassenaar en Den Haag aan de verwondingen overleden. Op 15 mei 1940, daags na de Nederlandse capitulatie, werd begonnen de her en der in veldgraven begraven Duitse militairen te verzamelen en op een al dan niet provisorische begraafplaats te begraven. Ook in Valkenburg werd een provisorische begraafplaats voor gesneuvelde Duitse militairen ingericht. Hiervoor werd een plantsoentje uitgekozen aan de Kruisweg tegen de oude begraafplaats en de ruïne van de in de meidagen verwoeste kerk.

Op 15 mei 1940 werd in Valkenburg aan de Kruisweg begonnen met het begraven van gesneuvelde Duitsers in een plantsoentje voor de toren van de in de meidagen verwoeste kerk. Op de foto wordt een Duitse militair in z'n graf, in rij 2, gelegd.

Gezien vanaf de kerk besloegen rij 1 en 2 de volle breedte van de begraafplaats; rij 3 en 4 werden onderbroken door een middenpad. Aanvankelijk had het Duitse Ehrenfriedhof te Valkenburg nog het aanblik van een provisorische begraafplaats, maar in de loop van 1940 werd er beplanting aangebracht en ook paden aangelegd. Met het gezicht naar de kerk staand werd op de linker punt van rij 4 Uffz. Christoph Kahmeier, in graf 1 van rij 4 begraven. Begin juli 1940 vond, naast het graf van Christoph Kahmeier, Karl Danzmair, voorlopig, zijn laatste rustplaats. Het graf van Danzmair werd dus het nieuwe graf nr. 1 van rij 4, dat van Uffz. Kahmeier nr. 2, enz. Van de begrafenis van Danzmair zijn foto's bewaard gebleven. Tussen de circulerende foto's van begrafenis op de Duitse militaire begraafplaats te Valkenburg zijn er twee onmiskenbaar genomen tijdens de begrafenis van Karl Danzmair. Op grond van de staat van de begraafplaats, vóór de opknapbeurt en de aanleg van de paden; en de locatie van het graf, rij 1 van rij 4, valt er maar één logische conclusie te trekken. Het identificeren van Karl Danzmair heeft dus de nodige

De begrafenis van Karl Danzmair op de Duitse militaire begraafplaats te Valkenburg, begin juli 1940.

Brengen Duitse militairen de groet en nemen ze de helm af voor Friedel Reuboldt, Albert August Fölsch of een onbekende? In ieder geval niet voor Karl Danzmair.

voeten in de aarde gehad. In Noordwijk weet men niet beter of Karl Danzmair heet Friedel Reuboldt, maar de verwarring wordt nog groter als een in het najaar van 1940 genomen foto van het inmiddels opgeknapte Valkenburgse 'Ehrenfriedhof' nader wordt bestudeerd. De begraafplaats is gefotografeerd vanaf het begin van rij vier in de richting van waar voor mei 1940 de kerk heeft gestaan. We zien op de voorgrond het graf van Uffz. Christoph Kahmeier met links van hem het graf van Karl Danzmair met daarop een kruis met de naam 'Fölsch'.

Het Valkenburgse 'Ehrenfriedhof' in het najaar van 1940, na de opknapbeurt en de aanleg van de paden met links van het graf van Uffz. Kahmeier, op de punt, de laatste rustplaats van Karl Danzmair, met een kruis met de verkeerde naam op het graf.

Hiervoor zagen we dat Albert Fölsch, Karl Danzmairs medebemanningslid in de Ju 88A-1, op 1 juli 1940 op het strand van 'De Beer' was aangetroffen, op 2 juli 1940 in Hoek van Holland was begraven en op 25 juli 1940 in Den Haag op de Duitse begraafplaats aan de Kerkhoflaan was herbegraven.

Bestuderen we de foto nader dan bemerken we op het kruis van het graf van Danzmair, alias Fölsch, een nummer van een zogenaamde Erkennungsmarke: 55544/55. Dit nummer, op het identiteitsplaatje dat iedere Duitse militair bij zich droeg, behoorde toe aan ... Karl Danzmair. De hiervoor afgedrukte grafkaart van Danzmair geeft het overduidelijke bewijs. Het nummer van het herkenningsplaatje van Albert August Fölsch was, volgens zijn grafkaarten, 55544/41. Karl Danzmair lag dus op de begraafplaats van Valkenburg begraven met op zijn graf een kruis met het correcte nummer van zijn 'Erkennungsmarke', maar met de naam van Albert Fölsch. Van de berging van Karl Danzmair werd in Noordwijk een rapport opgemaakt als zijnde Friedel Reuboldt en in Valkenburg lag Danzmair begraven als Albert August Fölsch. Wanneer de Duitsers hebben ontdekt dat Albert Fölsch op twee plaatsen tegelijk begraven lag is niet bekend. Bekijken we de foto van de begraafplaats met het kruis met de verkeerde naam op Danzmair's graf met een scherp oog, dan constateren we dat de bomen hun bladeren hebben verloren. De foto moet dus ver in het najaar van 1940 genomen zijn. Op het moment van fotograferen was Albert Fölsch dus al lang en breed van Hoek van Holland herbegraven op de Duitse begraafplaats aan de Kerkhoflaan in Den Haag. Hebben de Duitsers het gehannes met de verkeerde namen definitief willen oplossen door beiden opnieuw te begraven op de Nieuwe Oosterbegraafplaats in Amsterdam? We weten het niet.

Colofon:

Stichting Atlantikwall
Museum Noordwijk

info@atlantikwall.nl

Bankgegevens:

Giro NL23INGB0009185700
Bank NL03RABO0146683110
t.n.v. St. Atlantikwall Museum te
Noordwijk

Bestuur:

Voorzitter: Victor Salman
Vice voorzitter: André v.d. Niet
Secretaris: Angelique Heus
Penningmeester: Joeri de Jong
Lid: Hans v.d. Bosch
Lid: Jeroen v.d. Zalm
Lid: Rob Dorst

Ereleden

Cor van Duin
Ruud Boot
Jan Heus

Redactie Bunkerpost:

Anton Haasnoot

Redactieadres:

redactie@Atlantikwall.nl

Medewerkers:

Gerty Haasnoot
Jaap Plokker

Logo Bunkerpost:

Peter Wijnberger

Officieel logo

Marjolijn v.d. Jagt

Overname van teksten of afbeeldingen uit deze nieuwsbrief is uitsluitend toegestaan na verkregen schriftelijke toestemming van de redactie en de desbetreffende auteur.

Maar Albert August Fölsch werd op 15 december 1940 herbegraven in Amsterdam en ook het stoffelijk overschot van Danzmair is niet in Valkenburg gebleven, maar hij werd eveneens op 15 december 1940 herbegraven op de Nieuwe Oosterbegraafplaats: Fölsch in graf nr. 133, Danzmair in graf nr. 135. In het met de herbegravenis van Karl Danzmair in Amsterdam vrijgekomen graf op de Duitse militaire begraafplaats te Valkenburg werd in februari 1941 Leutnant August Hofer begraven. Hofer was een piloot van een Messerschmidt Bf 109 en behoorde tot het 1e Staffél van Jagdgeschwader 1 (1./JG1), dat in februari 1941 gestationeerd was op het vliegveld Valkenburg, toen Fliegerhorst Katwijk geheten. Op 23 februari 1941 kwam zijn Bf 109 in botsing met een ander vliegtuig en stortte neer in de Waddenzee bij Den Helder. Hofer's stoffelijk overschot werd naar Valkenburg overgebracht om daar begraven te worden, in het voormalige graf van Karl Danzmair. Als gevolg van de herbegravenis van Danzmair in Amsterdam en de ingebruikname van diens graf voor August Hofer is Danzmair's naam niet terug te vinden in de namenlijsten van de te Valkenburg begraven Duitse militairen.

Karl Danzmair, alias Friedel Reuboldt, alias Albert August Fölsch werd op 11 maart 1948 herbegraven op de Duitse militaire begraafplaats te Ysselsteyn, in graf CV-1-5. Zijn stoffelijk overschot ligt er begraven naast dat van Albert August Fölsch; de beide Obergefreiters aan boord van de door Willem Hateboer op 10 mei 1940, om 04.24 u. boven zee bij Noordwijk neergeschoten Ju 88A-1, verenigd tot in de dood.

Om alvast in uw agenda te zetten

13-04-2024 dag van de Noordwijkse geschiedenis
18-04-2024 seizoensopening vrijwilligersbijeenkomst
03-05-2024 Seizoensopening Atlantikwall Museum
25-05-2024 Bunkerdag
28-09-2024 Vrijwilligersuitje met aansluitend barbecue in De Zeemeeuw